

TIEDOTE JULKAISUVAPAA 30. 10. 2025 KLO 12.00

Kun jokainen sekunti on tärkeä

Aivoveritulpan tai aivoverenvuodon saaneen ihmisen toipumismahdollisuudet paranevat huomattavasti, jos hänet viedään viiveettä oikeaan hoitopaikkaan, Vuoden neurologiksi valittu Daniel Strbian korostaa.

Meilahden teho-osaston aamupalaveri alkaa arkisin kello 7.45 Siltasairaалassa. Siinä käydään läpi muun muassa neurologisten tehohoitoпотilaiden tilanne ja tehdään päivän työsuunnitelma.

Kokouksen jälkeen neurologit ja muiden alojen erikoislääkärit lähtevät aamukierrolle potilaittensa luokse. Päivä jatkuu tutkimuksilla ja hoitojen suunnittelulla.

Päivystävillä neurologeilla on taskuissaan päivystyspuhelimet, jotka soivat joskus lähes tauotta. Konsultaatiopuheluissa käsitellään akuutti- ja tehohoidon asioita laidasta laitaan. Soitto voi tulla Meilahden sairaalan toisesta yksiköstä, Espoosta tai Vantaalta, Lohjalta taikka Porvoosta, toisinaan paljon kauempaakin.

HUS Neurokeskuksen neurologian päivystys- teho/ja valvonta-alueen ylilääkäri **Daniel Strbian** toteaa ajanpuutteen olevan työssään jatkuva haaste. Hän ei kuitenkaan pidä pahana, että tekemistä ja toimintaa on paljon, stressiäkin sopivassa määrin.

”Henkisesti raskaimpia ovat keskustelut nuorempien potilaiden omaisten kanssa silloin, kun ennuste on lohduttoman huono”, Strbian sanoo.

Yhteistyötä ja kommunikaatiota

Suomen Neurologinen Yhdistys valitsi Tšekkoslovakiassa syntyneen Strbianin Vuoden neurologiksi ansioistaan neurologian akuutti- ja tehohoidon kehittäjänä. Tunnustus annettiin vuoden 2025 Neurologipäivillä.

Hänen katsotaan aktiivisella otteellaan edistäneen merkittävästi aikakriittistä akuuttineurologista toimintaa ja parantaneen siten potilaiden oikea-aikaista hoitoon pääsyä.

”Yritämme luoda suoraviivaisempia hoitoprosesseja, jolloin potilas pääsee hoitoon nopeammin, ilman turhia viiveitä. Joskus potilaan kannalta on parasta viedä hänet lähimpään sairaalaan, ei automaattisesti yliopistosairaalaan”, Strbian kuvailee.

Toimiva yhteistyö kaikkien tahojen kanssa ja jatkuva uuden oppiminen ovat ratkaisevan tärkeitä asioita hyvien hoitotulosten saavuttamiseksi. Ensihoitajien tulee tietää kuinka toimia kapeassa aikaikkunassa aivoverenkiertohäiriön saaneen ihmisen kohdatessaan. Hoitohenkilökunnan motivaatiota vahvistetaan ja potilaan oikeaa hoitoa edesautetaan hyvällä kommunikaatiolla.

Siltasairaalan käyttöönotto vuonna 2023 on helpottanut merkittävästi neurokirurgisen ja neurologisen tehohoidon yhteistyötä. Viidestä tehohoitomoduulista kaksi on tarkoitettu ensisijaisesti neuropotilaille.

”On loistava ratkaisu, että vakavasti sairaita potilaita hoidetaan samassa paikassa, yhteistyössä neurokirurgien, neuroanestesiologien ja neurologien kesken. Kehittelemme yhteisiä hoitosuosituksia jatkuvasti.”

Lääkäri ja tutkija

Daniel Strbian on myös kansainvälisesti arvostettu akuuttineurologian tutkija, jonka työn tulokset ovat vaikuttaneet hoitokäytäntöihin sekä Suomessa että ulkomailla. Hän kokee, että lääkärin ja tutkijan rooli kulkevat käsi kädessä.

Vuodesta 2015 alkaen hän on toiminut kliinisten aivoverenkiertohäiriö-tutkimusten yksikön johtajana.

”Tutkimusten kautta luodaan uusia hoitomuotoja. Toisaalta on tärkeää arvioida koko ajan myös sitä, ketkä potilaat voisivat hyötyä jo olemassa olevista hoitomuodoista”, Strbian tähdentää.

Aivoveritulppa- eli aivoinfarktipotilaan ja aivoverenvuotopotilaan hoito eroavat olennaisesti toisistaan hyperakuuttivaiheessa. Siksi olisi todella arvokasta, jos tulevaisuudessa jo ensihoitovaiheessa tiedettäisiin, kummasta aivoverenkiertohäiriöstä on kysymys.

Meilahdessa on käynnissä useita tutkimusprojekteja, joilla tätä arviointia pyritään helpottamaan. Yhdeksi helpoksi suuntaa antavaksi tunnistamisvälineeksi on kehitelty kliinisiä asteikkoja. Toinen keino on tarkastella biomarkkereita, joita vapautuu hermosoluista verenkiertoon aivovaurion yhteydessä. Kolmantena tunnistamistapana kokeillaan potilaan kaulavaltimon molemmille puolille asetettavia mikrosensoreita.

”Jos onnistumme, voimme viedä diagnostiikkaa kentälle, potilaan luokse. Silloin potilasta ei välttämättä tarvitsisi kuljettaa yliopistosairaalaan diagnosoitavaksi.”

Yhdenmukaiset hoitokäytännöt

Sosiaali- ja terveydenhuollon Etelä-Suomen yhteistyöalue ulottuu Helsingistä Hartolaan ja Hangosta Parikkalaan.

”Yhteistyöalueilla olisi hyvä luoda yhteisiä toimintatapoja, jolloin potilaita hoidettaisiin samalla tavalla paikasta riippumatta. Myös ennustearviot pitäisi tehdä samojen standardien mukaisesti”, Strbian sanoo.

Etäkonsultaatioiden merkitys lisääntyy tulevaisuudessa entisestään, koska neurologeja ei yksinkertaisesti riitä joka paikkaan.

Vuoden neurologilla on selkeä näkemys siitä, mikä on paras palkinto kaikesta ponnistelusta.

”Kun vakavasti sairas potilas herää ja toipuu. Onneksi sellaistaikin tapahtuu aika usein.”